

IDEJNI PROJEKT

TROMORAVLJE

GRAD

Tromoravlje, tačka na kojoj se spajaju Južna i Zapadna Morava, i zajedno formiraju Veliku Moravu.

Južna Morava je dugačka 295 km i teče uglavnom smerom jug-sever. Nastaje na Skopskoj Crnoj Gori, u današnjoj republici Makedoniji, severno od njene prestonice Skoplje. Tokovi Ključevske i Slatinske reke stvaraju reku Golema, koja je, kada pređe makedonsko-srpsku granicu, iznad sela Binač, na Kosovu, poznata kao Binačka Morava. Nakon 49 km Binačka Morava se sastaje sa Preševerskom Moravicom kod Bujanovca i preostalih 246 km teče kao Južna Morava.

Zapadna Morava nastaje u polju Tašti, istočno od Požege, od Goljske Moravice i Đetinje. Teče od zapada ka istoku, a dugačka je 308 km, /mereno od izvora Goljske Moravice/, dok je dužina same reke 208 km

Velika Morava nastaje spajanjem Južne i Zapadne Morave severno od gradića Stalača, a uliva se u Dunav u blizini Smedereva. Dugačka je 185 km.

izvor: Wikipedia

Tromorava, naša tri-reka Morava, tako bogata da se tri puta umnožila, naša najopevanija, najpitomija, najplodnija, najsabornija!?

Umrežena na najvećem delu zemlje moravske , naš najveći sistem povezanih reka, predodređena da bude naša kičma i snaga, ljudska i radna, naš svetionik, vidikovac, pravac, nažalost, ipak osta više naša loša sudbina, naša večno neplovna, nepovezana, neuređena i nesređena, nerazvijena, večno siromašena, al' i najmanje čujna i sledbena, i tako vekovima teče neiskorišćeno, beskorisno i čini se uzaludno!

A katkad je bilo, i opet ima poneka lepa misao o njenom buđenju, o korišćenju njenog prirodnog dara, plovнog puta i kanala do Egeja, o njenom razvoju, a ipak je sve nekako zamagljeno, zaprašeno, od drugih sklonjeno, zaboravlјeno, „prečim“ opravданo, a i para nema, i kad ima!

I sve se nešto čeka, nečem se nada, a na drugom mestu se 'nepotrebno' stvara, i možda će nešto biti, al' pre neće, il' će biti al' pre-kasno. Moravaca tada možda biti neće, a svi što još ostaše, možda će do-tada promeniti reku, poći put severa k'o braća, i postati Dunavci. Bar ko preživi belu kugu! I koješta!

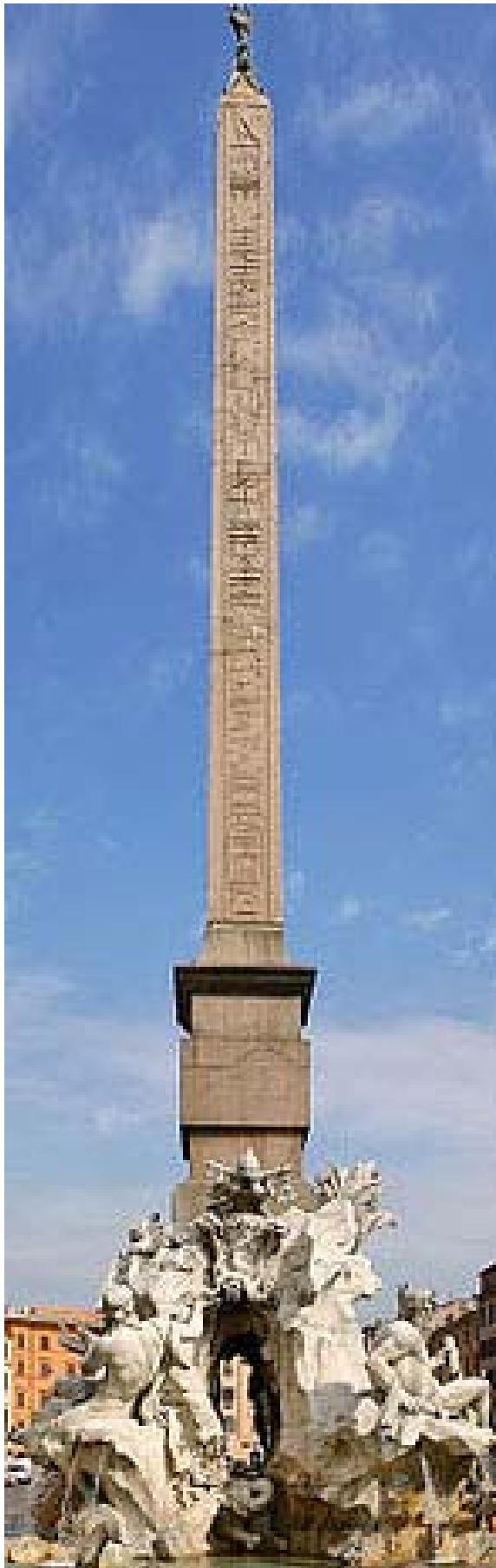
A da li baš mora tako?! Ima li snage, nade, inata! Veliko je breme na ledjima moravskog čoveka, i dugo ga stoјički nosi, al' i on posustaje. U boju pobedio, u miru *nesnalazljiv* da /o/vlada-izgubio, sloboden a zarobljen, ponižen, siromašan, slomljen, od izrođenog Beo-grada zaboravljen. Ne može više!

No, život kao da to ne prihvata, pa povremeno ponudi nešto novo, sveže, neobično, tu ispred, želi da udahne novi život tom čoveku, da živi novi život Moravac, da se raduje i inati i da i on makar jednom sreću u majci /što to pokadkad deluje kao da nije/ Srbiji oseti!

A što i ne bi! Kako su drugi uredili svoje reke, oplovili ih, okoristili, obogatili, gradove i industrije na njima izgradili, pesme im spevali, spomenike podigli, na njima plove i zastave svoje vijore! Oj Moravo!!!

Projekt 'TROMORAVLJE grad' hoće da ide istim tragom zračka živora za Moravca. Zar tu nije Todorova kula, Mojsinjska Sveta Gora, blizina Lazarevog grada, a „Plavo Srce“ se pojavilo!

Otuda nova nada! Novi simbol novog grada!

NEKA OD ISKUSTVA DRUGIH

Oduvek su stari narodi, a posebno drevne civilizacije Istoka, i Zapada, na razne načine, shodno svojim religioznim uverenjima, iskazivale svoju naklonost, zahvalnost ili strahopoštovanje prema velikim rekama, kao što su Nil, Gang, Amazon.... Prinosili su im žrtve, ali i dizali spomenike shodno stepenu razvoja i verovanja društva čiji su deo bili.

Na teritoriji nekadašnje antičke Grčke, ili starog rimskog carstva i danas ima puno ostataka spomenika nastalih u čast bogova u koje su oni verovali. Ali, pored obredno-religioznog karaktera, kod njih su skulpture, kao rezultat razvijenosti duhovne svesti, imale i jako izraženu umetničko estetsku dimenziju i davale su celom prostoru jedan urbaniji, bogatiji ali i humaniji aspekt.

I u kasnijem periodu, praktično sve do današnjih dana, mnogi umetnici su uspeli da uspešno materijalizuju sva prethodna iskustva drevnih naroda, a posebno grčke i rimske civilizacije, i da oplemene prostore na kojima žive. U novim društvenim okolnostima bio je prisutan jedan nadasve poetsko romantični i estetski koncept pri kreiranju umetničkih dela. Tako su nastali prelepi oblici spomenika, statua i fontana a neke od njih su imale simboličnu posvećenost najpoznatijim rekama Francuske /Loara, Sena, Garona, Saona Rona/, Italije /Tibar/, Rusije /Volga/, itd...

Spomenik u Rimu, na Trgu Navona sa egipatskim obeliskom i sa četiri fontane - skulpture u svojoj osnovi, posvećene velikim rekama Dunavu u Evropi, Gangu u Aziji, Nilu u Africi i La Plati u Americi.

izvor Wikipedia

“Okean” – Bog svih reka

reke Versaja

reka “Tobar”

reka “Rona”

reka “Loara sa Loaretom”

reke “Sena i Marna”

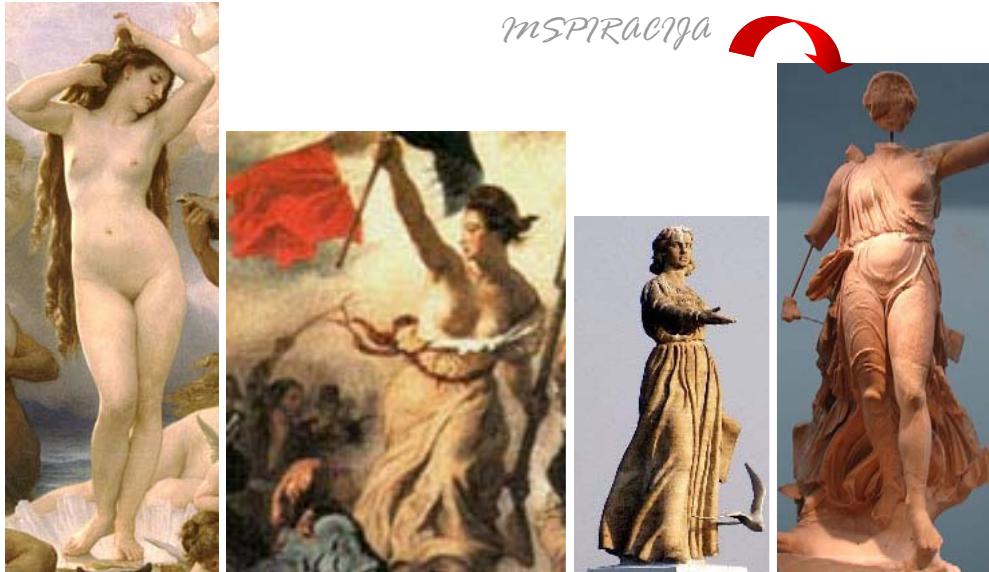

reka “majka Volga”

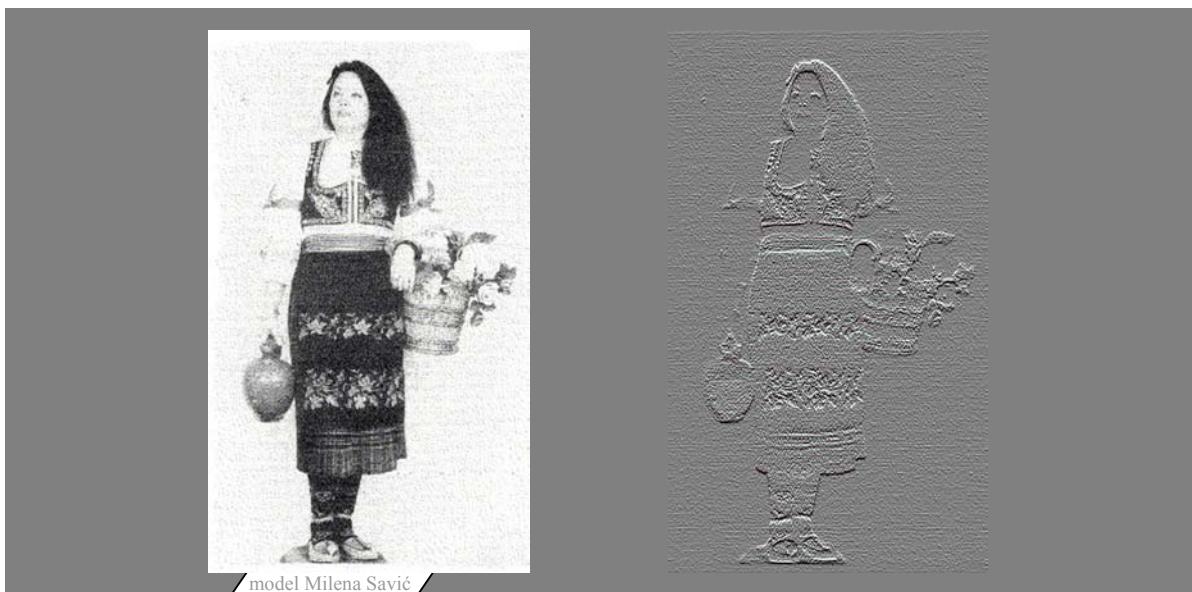
reka “otac Temza”

izvor Wikipedia

U istoriji umetnosti, iz raznih epoha, ima puno inspirativnih primera statua, slike ili monumentalnih dela koja mogu da posluže kao osnov za oblikovanje spomenika koji bi bio nama prikidan. A uvek, ili gotovo uvek je žena u svojoj plodnosti, lepoti i počesto nagosti simbol koji personifikuje božanstvo, boginju ili reku. A ovaj projekt traga za likom **MORAVE**, žene našeg podneblja, u svoj svojoj lepoti i zdravosti, plodnosti, voljenosti i veselosti, siromaštvu i pokretu, baš kakve su pesme njenoj reci opevane, ali i svojoj tuzi, siromaštvu i počesto osećaju beskorisnosti i heznađenosti, zahoravu. kakuva ie nena i nienih Moravaca surdhina.

slika dole: radni materijal za statuu "Morava" objavljen u knjizi Kraljevo – urbanistički plan grada, 1987. Ideja je bila da se podigne statua u čuvenom moravskom mestu Mrčajevci, /maestro D.Jovićević je kasnije uradio malu gipsanu figuru na bazi materijala M.LJ/ shodno karakteristikama i običajima podneblja. Predlog MORAVE u „Tromoravlju“ bi trebalo više da naqinje evropskim iskustvima, uz uvažavanje običainih elemenata /npr. letnia vezena duqa haljina, i sl

IDEJNI PROJEKT TROMORAVLJE GRAD

Njujork – ostrvo Slobode – “Kip Slobode”

Novi Sad – Petrovarardin – “Sat Kula”

Beograd – Kalemegdan – spomenik “Pobednik”

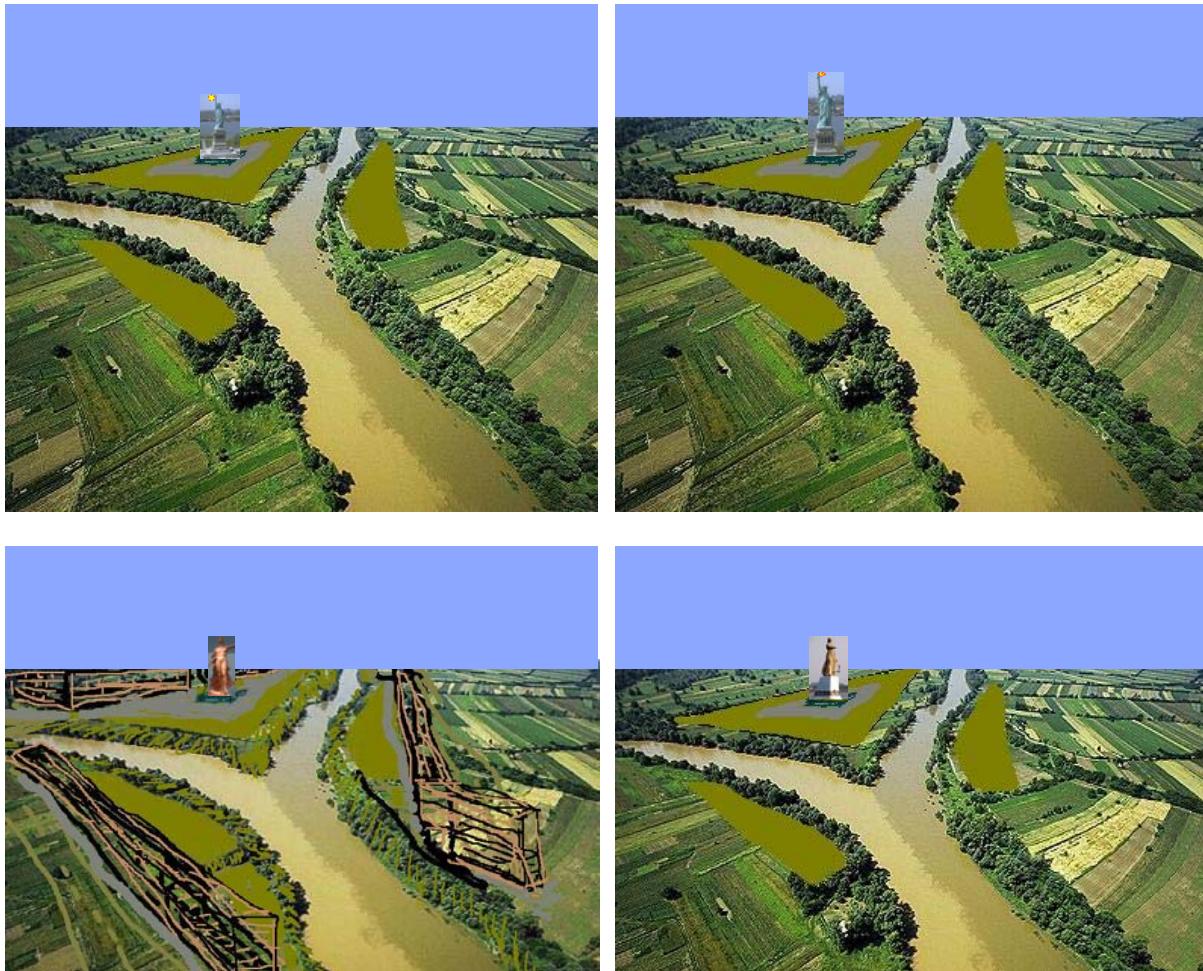

Tromoravlje grad – spomenik “Morava” ?

RIO SR.CE autor M.L.Jubičić, oktobar 2011 – sva prava zadržana

Mnogi gradovi su na svojim poznatim rekama , odnosno njihovim ušćima kao često idealnim strateškim tačkama, postavili monumentalne spomenike kao simbole određenih istorijskih i društvenih događaja, /a ne samo kao simbole reke/, što je davalo jednu prostorno urbanu ali i počesto nacionalnu dimenziju više. I monumentalna statua "MORAVA" bi pored simbola reke Morave, bila i svetionik sabornosti i putokaz celokupnog moravskog i srpskog narodnog korpusa.

Potez "Tromoravlja": **idejne skice** gore/dole - lokacijska pozicija monumentalne skulpture - statue "Morava", i eventualno daljne urbane nadgradnje čitavog poteza "poluostrva" izmedju krakova dve Morave/ što otvara nevidenu pravolinijsku perspektivu za razna kreativna rešenja.

"TROMORAVLJE-GRAD", ako bude imalo politične volje, može da bude novi grad, "Kapija Morave" /Zapadne, Juzne i Velike /, "Kapija Šumadije", most" dve Oblasti , a s obzirom na simboliku koju nosi, a i da se nalazi na liniji gde počinje drastičan pad priraštaja stanovništva, može da konkuriše već predloženim gradovima Kragujevcu, Kruševcu i Nišu kao **kandidat za novi glavni grad.**/ videti poglavlje sajta/.
<http://www.plavosrce.com/DOWNLOAD/NA%20CRTU%20Srbije.pdf>

Prema izvoru Wikipedia

U američkom najvećem gradu Njujorku
/i jednom od najvećih gradova u svetu/

živi

cca. 3% odnosno

cca.6%

/cela njujorška aglomeracija/

stanovnika Sjedinjenih Američkih Država

a

prema prvim rezultatima popisa 2011 godine /RZS/

u Beogradu živi

cca.33%

**stanovništva centralne
ili tzv. uže Srbije** */Moravske/*

PROŠLO JE DVANAEST SATI ALI JOŠ MOŽDA NIJE KASNO

DA SE OTVORI MORAVSKO PITANJE !